

mange Aar. Men dertil kommer, at Fremgangsmaaden aabnede Mulighed for ligefremme Misbrug, idet det af og til skete, at Paastanden om, at en Person var farlig, kun var et Dække for, at han var til Besvær for de herskende; naar Personer var besværlige og ubehagelige for de herskende, skete det af og til, at man skilte sig af med dem ved at lade dem indespærre paa ubestemt Tid. Dette Misbrug var naturligvis truende for alle Borgerne, ikke blot for dem, der blev indespærret, men ogsaa for andre, thi enhver kunde tænke sig Muligheden af, at Turen en Gang kunde komme til ham. Derfor dannede der sig en stærk Opfattelse for, at en saadan Myndighed ikke burde lægges i Administrationens Haand, men at Personer, som ønskedes indespærret, skulde have Domstolene at ty til for at have en Garanti imod Misbrug. Denne Opfattelse slog i England igennem allerede ved Habeas Corpus Akten 1679, i Frankrig ved den Lovgivning, som fulgte efter Revolutionen — jeg siger ikke under Revolutionen, men efter. Og hos os har Synspunktet været anerkendt fra Grundlovens Tid. Nu staar det fast her som i andre Lande, at den, der anholdes af det offentlige, skal stilles for en Dommer; det er Domstolene, som skal træffe Bestemmelse om, hvorvidt hans personlige Frihed skal berøves ham eller ikke.

Der er imidlertid en Klasse Personer, som ikke nyder den Ret at kunne henvende sig til Domstolene om Beskyttelse — i alt Fald er det saa her i Landet —, det er nemlig de sindssyge. De kan indespærres ogsaa ad administrativ Vej, naar de paagældende Myndigheder finder, at Grundlaget er tilstrækkeligt. Og den højtærede Justitsminister har nu villet overføre de Regler, der saaledes gælder om sindssyge, til ogsaa at gælde om Personer, der ikke er sindssyge, maaske er fuldt ansvarlige, men dog anses for at være farlige for Samfundets Sikkerhed. Jeg tror nu, at det kan være Tvivl underkastet, om denne Overførelse er berettiget, saa vist som der en væsentlig Forskel mellem den sindssyge, der ikke er ansvarlig og heller ikke kan straffes, og den ansvarlige Person, hvem man belægger med den fulde Straf. Men jeg skal slet ikke komme nærmere ind paa dette Forhold. Spørgsmaalet svæver for Domstolen, og Domstolens Afgørelse maa vi afvente. Men hvorledes nu end Afgørelsen falder ud, hvad enten Resultatet bliver, at Justitsministeren antages at have den Myndighed, han tillæg-

ger sig, eller det antages, at han har begaaet et Overgreb, er alle, ogsaa den højtærede Justitsminister, enige om, at det ikke er nogen heldig Ordning, at en saadan Myndighed ligger hos Administrationen, men at det er rigtigt, at Spørgsmaal om den Slags Indespærring afgøres af Domstolene. Her er altsaa — tør jeg antage — den højtærede Justitsminister og jeg fuldstændig enige, og jeg hilser med stor Glæde, at Justitsministeren har bragt Spørgsmaalet frem og bragt det frem paa det Grundlag, at det er Domstolene, som skal tage Bestemmelsen.

Men hermed er det jo ikke givet, at den Vej, den højtærede Justitsminister har valgt til at gennemføre Synspunktet, ogsaa er den rette. Hvis man vil spørge mig, om jeg mener, at den Vej, den højtærede Justitsminister saaledes har be- traadt, er tilfredsstillende, vil jeg svare: nej, det mener jeg ikke, og hvis man vil spørge mig, om jeg mener, at det, den højtærede Justitsminister har foreslaaet, er det bedste, man under de foreliggende Forhold kan opnaa, vil jeg sige, at det forekommer mig meget tvivlsomt.

Den højtærede Justitsminister foreslaar, at man skal gaa Umyndiggørelsesvejen, man skal lade den paagældende umyndiggøre ved de Domstole, som allerede har med Umyndiggørelser at bestille, det vil sige: de civile Domstole. Nu er imidlertid Forholdet det, at Umyndiggørelse sigter paa den umyndiggjortes Interesse: han er en Mand, der ikke er i Stand til at varetage sine egne Anliggender, og derfor maa man sørge for, at disse paa anden Maade bliver varetaget, og man beskikker ham en Værge, fordi han ikke kan hjælpe sig selv og følgelig maa have en anden god Mand til at hjælpe sig, stadig ud fra det Synspunkt, at Værgen paa bedste Maade skal varetage den umyndiggjortes Interesser. Men her er Forholdet i Realiteten et helt andet. Der er, synes jeg, noget slørende og urigtigt i, at den Umyndiggørelse, som efter sit Begreb skulde ske i den paagældendes Interesse, her foretages i Samfundets Interesse imod den paagældende; for at sikre Samfundet gør man Indgreb i hans allerhelligste Rettigheder. Og det samme gælder, naar Forholdet er det, at Værgen, som skulde være beskikket til Hjælp for den paagældende, til paa bedste Maade at varetage hans Interesser, skal tage Initiativet til at indespærre den, hvis Interesser han skulde varetage, for ubestemt Tid, maaske for Livstid.